

Akcija Rdečega križa za dvig splošne in osebne higiene

Ena pomembnejših nalog slovenskega Rdečega križa je tudi skrb za nenehen napredek zdravstvene in socialne kulture, zlasti osebne in splošne higiene. Zato ni naključje, da so prav slovenski delegati v organizaciji Rdečega križa Jugoslavije sprožili pobudo, naj bi akcija za dvig osebne in splošne higiene, ki bo potekala skozi vse letošnje leto, zajela vso Jugoslavijo, ne samo Slovenijo. Ta predlog je podprla tudi zvezna konferenca SZDL, saj je skrb za zdravje in čistočo tudi prispelovek k stabilizaciji gospodarstva.

Tudi naša občinska organizacija Rdečega križa s svojimi krajevnimi organizacijami je to akcijo uvrstila v svoj letošnji delovni program. Že v kratkem bo za vzgojiteljice v vrtcih organiziran seminar, na katerem se bodo seznanile s tem, kako malčke navaditi na ustno higieno, tako da bi zobna krtačka postala njihova stalna spremljevalka. Seminar bo vodil dr. Zoran Arnež, strokovni sodelavec za zdravstveno vzgojo pri republiški konferenci VKS, ki je obenem tudi vodja zobozdravstvene službe v naši občini.

K tej akciji pa bosta Rdeči križ in socialistična zveza pritegnila vse družbene dejavnike, katerih naloga je skrb za ohranitev zdravja posameznikov in celotne družbe. Sodelovale naj bi družbenopolitične in družbene organizacije, društva (kot na primer zveza tabornikov, planinska organizacija), sredstva javnega obveščanja, delovne organizacije in krajevne skupnosti. Naj tudi ne bo posameznika, ki ne bi doprinesel svojega deleža k tem prizadevanjem. Ne sme pa se zgoditi, da bi potem, ko se bo leto izteklo in bo akcija uradno končana, naša vnema zamrla in bi spet vse teklo po starem.

● NAŠA OBČINSKA GASILSKA ZVEZA

Pri delu z najmlajšimi

Poleg seminarjev in tečajev, o čemer smo že pisali, se gasilska društva tudi pripravljajo in izvajajo svoje letne konference. Konec februarja pa so se udeležila prvih letošnjih pionirskih gasilskih iger na OŠ Zvonka Runka v Šiški.

Organizirala jih je MGZ Ljubljana. Iz vsake občinske zveze so nastopile pionirske desetine iz GD Slape — Polje, GD Štepanjsko naselje in GD Zadobrova — Sneberje — Novo Polje. GD Štepanjsko naselje je dobesedno nastopalo pod naslovom GD Bizovik, pred kratkim pa se je osamosvojilo in je nastopilo — s svojimi najmlajšimi!

Desetine so nastopale s tremi trojkami: prvo so šteli mali pionirji do višine 145 cm; izvajali so štafeto s prenosom ročnika D v skakanju na določeni dolžini tekmovalne proge v vrečah. Druga trojka — pionirji do višine 160 cm — je prenašala predmete z določenega mesta na določeno mesto. Tretja trojka — pionirji

do višine 178 cm — pa je prenašala gorečo svečo iz enega prostora prek ovir v drug prostor. Igre so bile v telovadnici, v bodoče pa so se funkcionarji zveze zavzemali, da bi bile bolj dostopne javnosti, v večjem prostoru ali celo na prostem. Pred mestnimi igrami naj bi bile izbirne igre po občinah.

Iz naše OGZ so sodelovali tudi nekateri sodniki. Prve tri desetine so prejele pokale, vse druge pa diplome za sodelovanje in požrtvovalnost pri pripravah. Čestitke in pohvale pa grede seveda še mentorjem društev. Še to: naše tri desetine so prejele diplome.

IVAN KOS

● TURISTIČNO DRUŠTVO ZADVOR

Letna konferenca

Konec februarja je bila v brunarici redna letna konferenca Turističnega društva Zadvor. Udeležilo se je je toliko članov in gostov, da so brunarico zasledili do zadnjega kotička. Izvršni odbor je podrobno in izčrpno poročal o delu društva v preteklem letu ter pripravil tudi letošnji delovni in finančni program.

Lani je društvo s pomočjo KS, delovnih organizacij in s svojimi sredstvi rekonstruiralo in moderniziralo dvostezno balnišče, brunarica je bila dvakrat prepleškana, njeni surovi temeljni zidani deli so bili obmetani in prepleškani tako, da ima zdaj lepši videz. Napeljan je bil električni tok in nabavljenih pet vrtnih miz sedeži. Poravnane so bile tudi vse obveznosti do gradbenega dovoljenja, člani so sodelovali pri akciji Bela Ljubljana in pri spomenikih ter kulturnih prireditvah v KS.

Tudi letos bodo člani sodelovali pri akciji Bele Ljubljane v težnjih za čimlejšo ureditev okolja in postoritni marsikaj za lepši videz kraja. Predlagajo, naj bi ob spomenikih postavili klope.

Vključili se bodo v razna priznanja in bodo npr. na predvečer prvega maja organizirali rajanje ob tabornem ognju, sodelovali pri proslavah in prireditvah za krajevni praznik, jeseni pa nameravajo organizi-

rati tekmovalne harmonikarjeve na diatoničnih harmonikah.

Sodelovali bodo tudi na športno-rekreativnem področju, predvsem pri balinarskih in sahovskih tekmovalnih in pri trimskih akcijah. V ta namen bodo sodelovali z novim športnim društvom Zadvor ter nudili prostor in čas za športna tekmovalna.

Društvo šteje trenutno 227 članic in članov, ugotavljajo pa, da so nekateri le zapisani na seznamu. Odločili so se, da bodo napravili temeljito selekcijo in v svojem članstvu obdržali le aktivne in zaslužne družbene člane. Zelijajo pa popoprediti klubsko življenje s tem, da bi si zgradili plesnišče in izboljšali notranjo opremo klubskega prostora v brunarici.

Velika želja društva je, da bi skupaj s športnim društvom Zadvor pridobili več prostora za gradnjo objektov, ki bi krajonom služili za šport in rekreacijo. Želimo jim kar največ uspehov pri delu.

ALOJZ KASTELIC

V SPOMIN

MARTINU PERMETU V ŠLOVO

Tiho je ugasnilo življenje našega najboljšega, prekaljenega tovariša, enega prvih članov rajonskega odbora OF delavskih Most, borca — komunista, ki mu je pomenila svoboda več kot življenje. Poslavljamo se od tebe, naš dragi tovariš Martin, prežeti s tvojim likom in z občutki, ki si jih kot delovni človek, dober tovariš in iskren prijatelj gojil do nas vseh, ki smo te poznali in te imeli radi.

Rodil si se pred skoro 90 leti v številni kmečki družini v Veliki Kostevnici pri Litiji. Na očetovem posestvu si moral garati od ranega jutra do pozne noči. Razgledan, mlad sedemnajstletni fant si opravil zadržni tečaj in se zaposlil pri hranilnici in posejevalnici v Šmartnem pri Litiji. Do leta 1914 si opravljal tajniške posle. Ob začetku prve svetovne vojne si bil mobiliziran v avstroogrsko vojsko in služil v 17. pespolku. Tam si prvič spoznal raznarodovalno politiko stare Avstroogrske. Pod vplivom tovarišev, ki so se vrnili iz ruskega ujetništva in prinesli s seboj idejo oktobrske revolucije, si postal simpatizer napredne smeri demokratične stranke. Po končani

IVANU GRUDNU

Pred nedavnim je umrl Ivan Gruden. Moščani se ga spominjamo kot enega prvih ravnateljev kmalu po osvoboditvi ustanovljene glasbene šole Moste.

Rodil si se je v Nabrežini leta 1903, se izsolal na ljubljanskem konservatoriju in se zaposlil v orkestru Slovenske filharmonije. Kot zaveden Slovenec se je aktivno vključil v delavsko društvo Zarja, bil kapelnik delavske godbe Zarja in delavske godbe v Kranju. Zaradi svoje aktivnosti je bil med vojno večkrat zaprt.

Po osvoboditvi pa je Ivan Gruden zaoral ledino glasbenega šolstva v Mostah. Začetki segajo v leto 1949, ko je v oktobru prevzel ravnateljstvo komaj pred nekaj meseci ustanovljene glasbene šole Moste. Skromni so bili, a bili smo ponosni nanje, ker so bili naši in ker so bili prvi.

Ivan Gruden je bil ravnatelj šole do oktobra 1953. Poleg ravnateljstva pa je na šoli uspešno poučeval tudi trobila, vse do upokojitve v oktobru leta 1966. Vzgojil je vrsto odličnih instrumentalistov, ki so se vključevali v takratno mladinsko godbo glasbene šole; nekaj časa je bil tudi njen kapelnik. Mnogo njegovih učencev še danes aktivno sodeluje v amaterskih pihalnih godbah. S svojim široko razvejanim, vztrajnim in uspešnim delom je Ivan Gruden postavil glasbeni šoli Moste-Polje trdne temelje za njen nadaljnji razvoj in napredek. Za to smo mu iz srca hvaležni.

A. P.

prvi svetovni vojni si služboval po številnih krajih Slovenije kot finančni kontrolor vse do leta 1931, ko si se zaposlil pri finančni direkciji v Ljubljani. Ves čas si bil član Sokola. Leta 1938 si tudi ti stopil na stran levega krila Sokolov, ki je v najtežjih trenutkih naše domovine takoj leta 1941 stopilo v OF.

Tako zavestno pripravljene te je doletela okupacija; prav tako tvojo družino, posebno tvoji hčerki Dano in Vido. Že v začetku junija 1941 si bil na ustanovnem sešanku rajonskega odbora OF Moste izvoljen v izvršni odbor in decembra 1941 prevzel blagajniške posle tega odbora. In ohranjeni so ostali bogati zgodovinski dokumenti duplikatov blagajniških obračunov od 1941 do 1943 v višini vplačnega davka, prostovoljnih prispevkov in posojil za OF, saj si jih v steklenicah zakopal na svojem vrtu na Kodeljevem. Jeseni 1941 si ob snovanju kvartnega odbora OF za Kodeljevo postal njegov sekretar.

V decembru 1942 je vdrla v tvoje stanovanje belogardistična policija, a te ni mogla aretirati, ker si bil težko bolan in priklenjen na bolniško posteljo. Tvoja trdna volja in borbenost sta pripomogla, da si okreval in že januarja 1943 si prevzel mesto predsednika finančne komisije slovenske narodne pomoči za naš rajon. Tvoje neumorno aktivno delo pa ni ostalo skrito okupatorjem in njegovim izdajalcem. Februarja 1944 so te aretirali. V zaporu so te fašisti neštokrat zasliševali in zverinsko mučili, vendar od tebe niso zvedeli ničesar. Izmučenega so te aprila 1944 poslali v zloglasno koncentracijsko taborišče Dachau. Klenega borca za delavske pravice in svobodo nista strla niti okupator niti težko življenje taboriščnika. Svoboda! Julija 1945 si se vrnil v svobodno domovino, v Moste, ki so bile del tebe! Takoj si se vključil v obnovno in s svojim delom prispeval velik delež k uresničitvi naših ciljev. Na prvih volitvah julija 1945 si bil izvoljen v četrtini ljudski odbor Moste in v terenski odbor OF Kodeljevo. Jeseni 1945 si postal poverjenik za finance vseh ljudskih odborov v Ljubljani in to funkcijo opravljal do leta 1947, ko si

bil izvoljen za člana skupščine rajonskega ljudskega odbora in plenuma OF Moste ter za člana terenskega plenuma OF na Kodeljevem. V zasluženi pokoj si odšel leta 1950.

Novembra 1947 si postal kandidat za člana komunistične partije, maja 1948 pa si že bil njen član. Vedno si poudarjal, da je bil to zate najboljši trenutek v tvojem političnem delovanju, istočasno pa je bilo to tudi priznanje za tvoje aktivno delo med NOB.

Po upokojitvi nisi miroval. Iz Most si se preselil na Tabor in bil aktivni član odbora ZZB NOV. Ves čas si deloval v vseh akcijah družbenopolitičnih organizacij in v upokojenskem društvu, dokler ti je tvoje zdravje dopuščalo. Rad si imel ljudi, vedno si se z njimi pogovarjal s tebi značilno prisrčnostjo.

Za svoje aktivno delo v OF in pri obnovi porušene domovine si prejel številna odlikovanja in priznanja, med njimi medaljo zaslug za narod, red bratstva in enotnosti II. stopnje, red zaslug za narod s srebrnimi žarki, red dela,

nosilec pa si tudi srebrnega znaka OF.

Taka je bila v kratkem tvoja dolga in bogata življenjska pot, pot zavednega človeka in prekaljenega borca. Ostal si zvest svojemu prepričanju kot pravi proletar, zglede si bil mlademu rodu, ki že prevzema odgovorno delo za našo lepšo prihodnost. Hvala ti za vse, kar si nam dal v svojem bogatem življenju kot borce za delavske pravice in svobodo, prekaljen komunist, iskren in plemenit človek ter dober družinski oče.

Mirno počivaj v ljubljani slovenski zemlji. V naših vrstah je praznina. Resnično te bomo pogrešali. Tvoji dragi družini in imenu vseh družbenopolitičnih organizacij naše KS iskreno sozljaj!

ZZB NOV Selo

GRADIŠKOVI MAMI

Življenjska pot Malči Gradišek se je stekla tiho in domala neopazno, čeprav ni bila tako mirna in brez čeri, saj je doživljala take hude udarce, ki lahko prizadenejo le mater, ko izgubi svoje najdražje, najbolj njeno.

Vojna, ki je našim ljudem prizadela toliko gorja, ni prizanesla tudi Gradiškovim, ki so se takoj po okupaciji brez omahovanja opredelili tako kot mnoge proletarske družine, ki so se zavedale svojega mesta in svojih korakov. Posledice tega pa so bile hitro občutne. Stalne preizkušnje, zapori in preganjanja so Gradiškovi prizadela še strah pred najhujšim.

Svoboda, ki je nam vsem prinesla veliko olajšanje, je tebi, Malči, ob vsej sreči prinesla tudi najhujše spoznanje, da ne boš več videla dveh svojih otrok, Sonje in Stojana. To je bil tisti najhujši udarec, katerega bolečina ni popustila vse do tvojega zadnjega diha. Globoko uteho si našla v dru-

žini svojega najmlajšega sina. Vso svojo toploto in čustva si prenašala nanjo, še zlasti na tvoje vnukinje.

Vsi, ki smo te poznali in vedeli za tvoj osebni delež v narodnoosvobodilnem boju, za delež vse družine, smo ti hvaležni in ti ob zadnjem slovesu izrekamo spoštovanje in zahvalo.

Posebno zahvalo ti izrekajo organizaciji KO ZB NOV Moste in KK SZDL ter krajanom.

DRAGI FRANC!

Z bolečino v srcih se poslavljamo od Tebe — delavca, komuniste, predanega socialistični samoupravni družbi in delavskemu razredu, kateremu si ostal zvest vse do prezgodnje smrti.

Tvoja življenjska pot se je pričela pred 53 leti v številni in poštenih družini v Mariji Reki v občini Žalec. Tam si preživljal otroška leta in obiškoval osnovno šolo. Starši so te vzgajali v poštenega, pridnega in trdnega Slovenca, kot so bili sami. Med najhujšo preizkušnjo slovenskega naroda, v letih 1941-45, se je vaša družina postavila na stran slovenskega narodnoosvobodilnega gibanja. V vaši hiši je bila kurirska javka, partizanske enote in posamezni partizani pa so nemalelokrat našli v njej varno zavetje. Tudi sam, čeprav še bosonogi fant, si prenašal pošto in zaupna sporočila.

Po osvoboditvi si se zaposlil v rudniku Trbovlje, se vključil v delo mladinske organizacije in v njej tvorno sodeloval. Leta 1948 si stopil v vrste milice, kjer si po končanem šolanju opravljal različne dolžno-

sti kot pripadnik varnostnega bataljona in kot delavec milice na postaji milice v Polju.

Leta 1955 pa si se odločil, da se zaposliš v tovarni Rog v Ljubljani, kjer si združeval svoje delo do prezgodnje smrti.

Že kot delavec milice si v našem kraju, kjer si snoval svojo družino in gradil topli dom, našel pot med tiste krajane, ki so s svojim nesebičnim delom utirali pota samoupravnega socializma, razvijali krajevno samoupravo, širili frontovsko organiziranost družbenopolitičnih organizacij in društev. Tvoje mesto je bilo povsod tam, kjer je bilo treba delati neposredno in učinkovito. Kot takega Te najdemo tudi v dramski skupini DPD Svoboda Bizovik in kasneje v moškem pevskem zboru od njegove ustanovitve dalje.

Kako široko je bilo tvoje delovanje, priča podatek, da si bil več kot desetletje tudi poveljnik štaba CZ v KS, kjer si svoja prizadevanja usmerjal v usposabljanje članov CZ in tehnično usposabljanje enot, katerim si poveljeval. Pred osmimi leti si bil izvoljen v delegacijo prve delegatske skupščine in s tem med nami zaoral ledino našega delegatskega sistema. Februarja letos bi dopolnil 30 let partijskega staža. Ves ta čas si pri-

padal avantgardni partiji delavskega razreda, vselej pripravljen in voljan delati po svojih močeh. Zato ni bilo nič nenavadnega, da si kot sekretar več mandatnih obdobjih vodil osnovno organizacijo ZK Bizovik. Za Tvoja prizadevanja, delo in pripravljenost za delo si prejel mnoga družbena priznanja, med njimi srebrno priznanje OF slovenskega naroda in srebrni znak zveze sindikatov Slovenije.

Za tvoje nesebično delo, dragi Franc Hribar, Ti krajan Bizovika, OO ZK, KK SZDL, svet KS ter družbenopolitične organizacije in društva izrekamo iskreno zahvalo, z obljubo, da bo tvoj lik ostal vedno med nami.

Tvoji ženi Zalki, sinovoma, bratom in sestri ter drugim sorodnikom pa naše globoko sozljaje.

Družbenopolitične organizacije KS Bizovik